



LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 2411134, T.Vrublevskio g. 6, LT-2001 Vilnius, tel. 261 60 63, faksas 261 53 66,
el.p. lsa3@vilnius.lt, atsisk.sask. 10609164 AB Vilniaus bankas Vilniaus filialas, banko kodas 260101777

Savivaldybių administracijoms

2021- 06- 22

DĖL REKOMENDACIJŲ SAVIVALDYBĖMS SKIRIANT VIENKARTINES PAŠALPAS LIGOS ATVEJU

Į Lietuvos savivaldybių asociaciją kreipėsi Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (toliau – POLA) su prašymu suvienodinti savivaldybėse skirtingai mokamas vienkartines pašalpas onkologinėmis ligomis sergantiems žmonėms. POLA akcentuoja, kad onkologine liga susirgęs asmuo patiria žymiai daugiau išlaidų, o jų pajamos dėl ligos ženkliai sumažėja. Nežiūrint to, kad onkologiniai ligoniai naudojami kompensuojamu gydymu, tam, kad greičiau sustiprėtų po chemoterapijos, radioterapijos kursų ar chirurginių operacijų jie turi naudoti papildomas sveikatinimo priemones, papildomai mokėti už specialistų konsultacijas, vaistus. Kaip yra pažymėjusi POLA, savivaldybių skiriamos vienkartinės ar periodinės išmokos turėtų bent dalinai prisidėti ir užtikrinti, kad onkologiniai pacientai gautų taip jiems reikalingą finansinę pagalbą.

POLA išanalizavo visų savivaldybių vienkartinės piniginės paramos skyrimo tvarkas. Gauti duomenys parodė, kad savivaldybės taiko skirtingus vienkartinių ir kitų socialinių išmokų skyrimo kriterijus bei sąlygas, todėl onkologiniams ligoniams ir kitiems sergantiems sunkiomis ligomis skirtingose savivaldybėse mokamos labai skirtingo dydžio vienkartinės pašalpos, kurių dydis skirtingose savivaldybėse skiriasi dešimtimis kartų, t. y. nuo 64 Eur iki 3600 Eur.

POLA pažymi, kad šiuo metu skirtingose savivaldybėse gyvenantys onkologiniai pacientai dėl savivaldybėse taikomų skirtingų vienkartinių piniginių išmokų skyrimo sąlygų bei jų dydžių yra nepagrįstai diferencijuojami nepaisant to, kad visi serga ta pačia onkologine liga.

Šiai problemai spręsti š. m. gegužės mėn., dalyvaujant LR Seimo nariui J. Džiugeliui, POLA, savivaldybių bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovams, buvo organizuotas pasitarimas, kurio metu nutarta prašyti LSA inicijuoti rekomendacijų/gairių parengimą savivaldybėms, kurių pagrindu savivaldybės galėtų taikyti vienos socialinių išmokų skyrimų ir mokėjimų tvarkas, skirtas sergantiems onkologinėmis ir kitomis ligomis.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2 d. 38 p., papildomos piniginės paramos nustatymas yra **išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija**. Tačiau manome, kad darbo grupės parengtos rekomendacijos pasitarnaus savivaldybėms tobulinant ir labiau suvienodinant esamas vienkartinių išmokų skyrimo tvarkas, o klientams, besikreipiantiems dėl pašalpų, pašalpų skyrimo tvarkos bus aiškesnės ir labiau suprantamos.

PRIDEDAMA: Rekomendacijos dėl vienkartinės piniginės socialinės paramos skyrimo ligos atveju, 3 lapai.

Patarėja socialiniais klausimais

A. Vareikytė

REKOMENDACIJOS DĖL VIENKARTINĖS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS SKYRIMO LIGOS ATVEJU

Bendroji dalis. Šios rekomendacijos skirtos patobulinti savivaldybėse taikomas vienkartinių, tikslinių, sąlyginių ir periodinių pašalpų skyrimo ir mokėjimo tvarkas koreguojant pašalpų skyrimo sąlygas **ne visais tvarkose numatytais atvejais, o tik ligos atveju.**

Vienkartinė pašalpa ligos atveju – tai papildoma individualaus pobūdžio pinigine socialine parama, kuri skiriama Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nenumatytais atvejais asmenims, siekiant suteikti būtiną savalaikę piniginę paramą ir išvengti socialinių problemų. Nustatant konkretų pašalpos dydį, tikslinga įvertinti, ar nustatyto dydžio parama yra adekvati, t. y. proporcinga iškilusiai problemai spręsti, ar turės įtakos būtiniams pokyčiams.

Eil. Nr.	Kriterijus	Rekomendacija	Argumentai
1.	Skyrimo atvejis	Ligos atveju, patyrus per 12 kalendorinių mėnesių sunkias traumas, susirgus ar sergant kitomis sunkiomis ar lėtinėmis ligomis.	Parama reikalinga ne tik onkologiniams ligoniams, todėl paramos skyrimas neturėtų būti siejamas su konkrečia liga
2.	Sąlygos išmokai gauti	Šeimos (asmens) pajamos per mėnesį neviršija 3 VRP dydžio (384 Eur)	Peržiūrėjus 60 savivaldybių skyrimo sąlygas apie 70 proc. sudaro 2-3 VRP dydžiai, kai asmenys turi teisę gauti paramą. Pajamų kriterijus turi būti nustatytas, siekiant nepažeisti 3 straipsnyje Piniginės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo išdėstytiems principams. Kadangi lėšos skiriamos vadovaujantis minėtu įstatymu, parama turi būti skiriama nepasiturintiems gyventojams.
3.	Išmokų dydžiai	Iki 3 VRP (384 Eurai)	Peržiūrėjus 60 savivaldybių skyrimo sąlygas apie 70 proc. sudaro iki 3 VRP dydžio skiriama išmoka, išskyrus nenumatytus atvejus. Pašalpos dydžio diferencijuoti pagal ligos stadijas netikslinga – visose ligos stadijose išlaidos dažnai būna panašios.
4.	Išmokų dydžio skyrimo kriterijus	Iš dalies apmokėti gydymo išlaidas ar kompensacinių priemonių įsigijimą, jei šios priemonės nekompensuojamos ar iš dalies kompensuojamos.	Atsižvelgiant į 2019 m. spalio 1 d. SADM pateiktas metodines rekomendacijas, nustatomos procedūros (patirtos ar ketinamos patirti išlaidos, susijusios su

		Nereikalauti išlaidas patvirtinančių dokumentų.	gydymu ar priemonių išsigijimu), kuriomis įvertinama, kad asmuo atitinka nustatytą kriterijų skiriant paramą, t. y. liga pablogino jo finansinę padėtį. Čekių/ kvitų rinkimas apsunkintų tiek pašalpos prašančiųjų, tiek teikiančiųjų darbą, padidintų administracinę naštą.
5.	Kreipimosi dažnumas	Vieną kartą per 12 kalendorinių mėnesių	Jau paramos pavadinimas sąlygoja, kad tai vienkartinė parama.
6.	Kas gali kreiptis	Asmuo (šeima), kurio gyvenamoji vieta yra deklaruota toje savivaldybėje bei parama savivaldybėje skiriama ir tiems, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurios teritorijoje gyvena, nėra įrašyti į Gyventojų registrą, patikrinus duomenis surašius buities tyrimo aktą. Dėl pašalpos taip pat gali kreiptis ir kitas šeimos narys, globėjas (rūpintojas), jį atstovaujantis asmuo.	Atsižvelgiant į 2019 m. spalio 1 d. SADM pateiktas metodines rekomendacijas. Praktikoje galimi atvejai, kuomet asmuo dėl objektyvių priežasčių yra nepajėgus kreiptis pats.
7.	Prašymo nagrinėjimo terminas	Ne vėliau per 20 darbo dienų po prašymo gavimo.	Vadovaujamosi Viešojo administravimo įstatymo nustatytais terminais.
8.	Atvejų baigtinis sąrašas	Siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą, kada jos labiausiai reikia, atskirais atvejais <i>siūlytina nustatyti, kad sprendimą dėl pašalpų skyrimo priima kolegialus organas</i> (Piniginės socialinės paramos skyrimo komisija (taryba) bei užtikrinti, kad protokoluose būtų fiksuojami priimamų sprendimų motyvai, pateikiami paaiškinimai, išsakytos pastabos, kiekvieno nario atskiroji nuomonė ir kita antikorpuciniu požiūriu skaidriai veiklai reikšminga informacija).	Atsižvelgiant į 2019 m. spalio 1 d. SADM pateiktas metodines rekomendacijas
9.	Pašalpos neskyrimo paaiškinimas	Siūloma sprendime nurodyti neskyrimo priežastis.	Iš teismų praktikos ir Vyriausybės atstovo rekomendacijų.
10.	Informacijos	Savivaldybių/seniūnijų interneto	

	pricinamumas	svetainėse, informaciniuose stenduose, socialiniuose tinkluose ir kt. informacijos pateikimo kanalais informuoti gyventojus apie savivaldybėje nustatytą tvarką ir galimybę kreiptis dėl papildomos socialinės paramos gavimo esant finansiniams sunkumams, sveikatos problemoms ir pan.	
--	--------------	--	--

p.s. Išskirtiniais atvejais, pareiškėjui kreipiantis dėl paramos gavimo, kai prašoma parama yra būtina ir didesnė nei numatyta Tvarkoje, prašymas gali būti teikiamas svarstyti Savivaldybės tarybai. Tokiu atveju, parama gali būti skiriama iki 5,0 tūkst. Eur vertinant asmens/ šeimos situaciją individualiai.

Tikslinių ir visų kitų vienkartinį išmokų skyrimas derinamas ir kitomis socialinės paramos (pvz. socialinių paslaugų) formomis taikant veiksmingiausią paramos suteikimo būdą. Pvz. gali būti skiriama pavėžėjimo paslauga arba vienkartinė išmoka transporto išlaidoms vykstant į hemodializės ar kitas procedūras.

Vienkartinės paramos dydis tvirtinamas ir išmokos mokamos atsižvelgiant į savivaldybės realias finansines galimybes. Visais atvejais paramos dydžiai gali būti didesni.